

Na Střelnici / Bc. Klára Schmiedová / vedoucí práce / Ing.arch. Josef Mádr

Oponentní posudek diplomové práce / Ing.arch. Mirka Gulbisová

„Úkolem je rozplést nánosy času, které dům oslabují a vyřešit dostavbu v historickém kontextu města Kouřimi...“

Diplomantka Klára Schmiedová si zvolila jako téma své diplomové práce řešení místa okolo vjezdu do centra Kouřimi, prostor okolo Pražské brány a společenského centra Na Střelnici. Unikátní poloha společenského centra Střelnice přímo na středověkých hradbách formuje bezprostřední dojem při vjezdu do města od Prahy. Vytváří protiváhu hřbitovního kostela, který stojí na ostrohu přes Okružní ulici a uvozuje nástup na nezastavěné předpolí hradebního okruhu.

Diplomový projekt Kláry Schmiedové obsahuje analytickou a návrhovou část. Obsáhle a přehledně zpracovaná analytická část se věnuje kontextu celého města Kouřimi a historickému rozboru kulturního domu Střelnice, kde diplomantka rozplétá „nánosy času“. Samotný návrh tvoří dvě základní komunikující části - zpřístupnění Pražské věže a přestavba kulturního centra Na Střelnici, současně se diplomová práce zabývá veškerými přílehlými veřejnými prostory, které tyto dva objekty obklopují.

První část návrhu tvoří dostavba schodiště k historickému objektu Pražské brány. Dostavba současné „hradební“ zdi pro zpřístupnění Pražské brány je koncepčně jasná a velkorosé gesto, které střízlivou a v tomto kontextu odvážnou formou řeší absenci přístupu na Pražskou bránu. V půdorysu historického opevnění se jeví tato žiletka pomyslně protínající hlavní vjezd do města jako samozřejmě zvolená forma, díky které bude návštěvníkovi umožněno prohlédnout si zblízka dochovaný objekt brány a z ní samé pohlédnout na město i z města. Současně si bude moci každý, kdo bránou byť jen projíždí uvědomit, že hradební okruh býval kdysi uzavřený.

V projektu postrádám zákres do fotografie nebo perspektivu navrženého schodiště a to ne jen v pohledu z ulice Pražské, ale hlavně od komunitního centra. Napětí mezi nově zbudovaným přístupem na Pražskou Bránu a novým vstupním objektem Střelnice bude významně formovat atmosféru celého předprostoru komunitního centra a je škoda, že se na něj nemůžeme kouknout i od vstupu do kulturního domu.

Druhá rozsáhlejší část diplomové práce je věnovaná transformaci stávajícího společenského centra Na Střelnici. Její základní koncept tvoří očištění od nánosů času a zlepšení provozu stávajícího domu. Diplomantka správně definuje podstatné části existujícího stavebního sítě - oba společenské sály, provaziště, části středověkých hradeb a také otisky hradeb do stávající stavební hmoty. Bourá vše ostatní, co bylo v průběhu času dostavěné včetně původní vstupní budovy. Vytváří si tak prostor pro „nové“ řešení celého kulturního domu. Do stopy původního vstupního objektu umísťuje objekt nový, kde prohazuje jednotlivé funkce, tak že, kde dnes je nástup do divadelního sálu je nyní restaurace a nástup do kulturního zařízení je nyní v místě, kde se dnes nachází restaurace. Horní podlaží, zde spíše podkroví, slouží jako zázemí pro spolky. Uvnitř dispozice vytváří jedno společné kryté foyer, díky kterému můžeme jednotlivé provozy spojovat nebo používat odděleně. Očišťuje oba velké sály a propojuje je na východní stranu s parkánovou zahradou a volným prostranstvím pod hradbami. Dále objemově monumentalizuje věž existujícího provaziště, čímž objekt kulturního domu zviditelňuje v dálkových pohledech.

Spíše než o deklarovanou dostavbu se jedná o přestavbu, diplomantka zůstává dispozičně i hmotově ve stávající stopě, naopak se ve stavebním objemu celý soubor spíše

uměňuje. Očištění domu mělo velký potenciál pro povznesení architektonických forem, ten však nebyl zcela zúročen. Na rozdíl od navržené velkorysé formy zadní části kulturního centra, má vstupní část univerzální tvarosloví, které nereaguje na výjimečnou situaci konkrétního místa. Mírně formalistický přístup k samotné architektuře návrhu je diskutabilní. Jedná se opět o hmotu vstupního objektu, která vzbuzuje hned několik otázek. Bylo opravdu nezbytné podřídit vzhledu domu využitelnost horního podlaží? Nebylo možné navrhnout normální okna alespoň do dvorního traktu? Monumentální točité schodiště ve vstupní hale zve k nástupu do horního patra kulturního sálu. Galerii nad divadelním sálem (která zde původně byla) nebo alespoň přístup na terasu v prvním patře, ale návrh postrádá. Přehozením dvou hlavních vstupů do objektu však napojení sálů na restauraci trochu trpí a přístup z restaurace do vnitřního foyer by si zasloužil větší prostor. Samotná restaurace také ztrácí dnes velmi příznivou pozici venkovní zahrádky u hradební zdi s výhledem z města.

Vytvořením vnitřního náměstí diplomantka elegantně zřehlednila celou dispozici a umožnila jednoduše propojovat jednotlivé provozy podle potřeby. Škoda je, že v sevřené dispozici není možné, bez narušení velkých sálů, napojit vnitřní náměstí domu na venkovní prostranství na východní straně parkánu. Zapojení parkánové zahrady i vystoupení tanečního sálu na venkovní parket pod parkánem je velkým bonusem, který Společenský dům v návrhu získal. V souvislosti s tím se ptám, zda je opravdu šťastné otevřít parkánovou zahradu s letním kinem úplně do veřejného prostranství? Vzhledem k poloze v neobydlené lokalitě bez běžné sociální kontroly by bylo lepší mít možnost tuto část uzavírat alespoň na noc.

V diplomové práci cítím rozpor mezi jejími dvěma částmi, odvážný koncept zapojení městské brány je sekundován umírněným výrazem městského centra. Relativně razantní vyčištění objektu nebylo doplněno stejně odvážnou formou architektonickou. Výrazné architektonické gesto dostavby Pražské brány oslabuje důležitost samotného kulturního domu. Zajímá mě i zvolené materiálové řešení – propojení a nepropojení obou zásahů – v abstraktním grafickém návrhu působí oba zásahy stejně, ale ve skutečnosti se jedná o odlišné materiály. Jak moc měli oba dva zásahy spolu komunikovat? Je vlastně podstatné doplňovat přístup na Pražskou bránu? Není ve výsledku toto odvážné architektonické gesto největší slabinou celého návrhu, který by se měl maximálně soustředit na skvělou transformaci kulturního domu? Osobně bych se nebála být stejně odvážná i v návrhu vstupního objektu kulturního centra Na Střelnici.

Přes mnoho dotazů a připomínek k návrhu, vnímám celou diplomovou práci jako velmi podnětnou a hlavně potřebnou. Klára velmi dobře vytipovala důležité téma, aktuální pro město a celou městskou komunitu. Budováním a rekonstrukcemi kulturně společenských center na středně malých městech se otevírají možnosti pro vstup současné kvalitní architektury tam, kde po ní dosud marně pátráme. Samotný návrh je kontextuální, v některých momentech možná nejistý a schematický. Projekt je poctivě zpracovaný a dobře řemeslně a graficky provedený. Doporučuji projekt přijmout a hodnotím ho známkou: B-C

Ve Slaném 24.01.2022
Ing.arch. Mirka Gulbisová